

Hørselshemmede barns organisasjon

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Hørselshemmede barns organisasjon
post@hhbo.no

Oslo, 20. januar 2017

Høringsvar - forslag til ny forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver

Hørselshemmede barns organisasjon (Hhbo) viser til Kunnskapsdepartementets forslag til ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Hørselshemmede barns organisasjon (Hhbo) er en medlemsbasert interesseorganisasjon for hørselshemmede barn og unge selv, deres familie og øvrige nettverk. Organisasjonen ble etablert høsten 2016. Styret består av fem foreldre til hørselshemmede barn. I tillegg til styret har organisasjonen et eget ekspertpanel, bestående av barn og unge som selv har en hørselshemming eller er søsken til barn/ungdom med hørselshemming. Ekspertpanelet koordineres av en voksen person som selv er hørselshemmet. Barnekonvensjonen ligger selvfølgelig til grunn i alle beslutninger og hensyn vi tar og ivaretar.

Innledning:

Hørselshemmede barns organisasjon synes kapitlene om verdigrunnlaget i barnehagen og barnas medvirkning legger et godt grunnlag for ny rammeplan.

«Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.»

Vi leser det slik at alle barn skal bli hørt, sett og få være med. Vi støtter fullt ut at barnehagen er en viktig forberedelse til aktiv deltakelse i samfunnet og bidrar som grunnlag for et godt liv.

Vi leser videre at:

«Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling. Disse verdiene skal prege barnehagens arbeid slik at alle barna har like muligheter uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, etnisitet, kultur, sosial status, språk og religion. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering.»

Vi kan sitere videre, for hele kapittel 1 og kapittel 2 er fulle av flotte verdier som vi selvfølgelig støtter og mener bør være realistiske og håndfaste mål for alle barn.

Hhbo vil innledningsvis vise til høringsrunden i 2015 vedrørende flytting av rettigheter fra opplæringsloven til barnehageloven. Intensjonene var sikkert gode, men ikke synlige. Hørsels-

hemmede barn, og spesielt de som bruker tegnspråk, ble usynliggjort. Vi legger ved høringsvar fra Norges Døveforbund og Barneombudet som var tydelige på hvilke rettigheter som skal ivaretas også når det gjelder hørselshemmede barn. Ved Kunnskapsdepartementets forslag til ny rammeplan, til tross for presiseringer ad tegnspråkopplæring i gjeldende ny barnehagelov, skjer det dessverre igjen. Tegnspråklige barn ivaretas ikke. Verdigrunnlaget som skisseres innledningsvis gjelder ikke alle barn.

Vi har derfor følgende forslag til endringer i ny rammeplan for barnehager, høringsutkast pr. 20.10.2016:

1. Tegnspråklig barnehagetilbud må inn under kapittel 3 på lik linje med samisk barnehagetilbud.
2. Barnehagens fremming av kommunikasjon og språklig kompetanse må også gjelde når barnehagen har ansvar for tegnspråklige barn.
3. Barn med behov for spesialpedagogikk må inkluderes i rammeplanen.

Begrunnelse:

1. I Norge i dag har vi tre likeverdige opplæringsløp. Barn har rett til å få opplæringen sin på norsk, samisk eller tegnspråk. Barn under opplæringspliktig alder har også rett på tegnspråk-opplæring. Dette følger av § 19 g i ny barnehagelov.

Vi viser også til stortingsmelding 23 «Mål og mening» (2007-2008) som påpeker at det offentlige har et særlig ansvar for å ivareta og styrke norsk tegnspråk. Dette burde i aller høyeste grad gjenspeiles i rammeplanen for barnehager.

I høringsutkastet til ny barnehagelov i 2016 var tegnspråklige barn glemt og forbigått. Det ble påpekt brudd på FN-konvensjoner både på grunn av manglende ansvar for språk, uheldig begrepsbruk og sammenblanding av spesialpedagogisk hjelp og tegnspråkopplæring. Etter høringsuttalelser fra Norges Døveforbund, Barneombudet og mange høringsvar fra privatpersoner ble likevel tegnspråk omtalt i eget kapittel i den endelige proposisjonen som ble lagt frem for stortinget i 2016.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/a9e2941d3dd44dd9b016efcfdc78ec4e/no/pdfs/prp201520160103000dddpdfs.pdf>

Det er derfor med stor forundring vi leser høringsutkastet til ny rammeplan. Denne mangler sammenheng med ny barnehagelov ad tegnspråkopplæring for barn under opplæringspliktig alder. Her er det ingenting som viser til retten til et tegnspråklig barnehagetilbud slik det vises til retten til et samisk barnehagetilbud. Her er det ingenting som tilsier at det er en sammenheng mellom barnehagelov og rammeplan. Det bør være i alles interesse at alle barn får et så helhetlig opplæringsløp som mulig. Også tegnspråklige barn.

Vi forventer derfor at det i ny rammeplan for barnehagene også legges inn et avsnitt om tegnspråklig barnehagetilbud på lik linje med samisk barnehagetilbud. Dette er avgjørende for et likeverdig og helhetlig opplæringstilbud for tegnspråklige barn. Dette er også avgjørende for at rammeplanen skal gjenspeile og sees i sammenheng med barnehageloven som ligger til grunn.

Hørselshemmede barns organisasjon

2. Vi viser til st. meld 19 «Tid for lek og læring» (2015-2016) der vi kan lese:
«I arbeidet med ny rammeplan skal det presiseres at dette også gjelder hørselshemmede og døve barn. Norsk tegnspråk (NTS) er et minoritetsspråk med offisiell status i Norge. Det regnes som morsmål/primærspråk for de fleste døve i landet, og elever som har tegnspråk som førstespråk eller som etter sakkyndig vurdering har behov for slik opplæring, har rett til grunnskoleopplæring i og på tegnspråk.» og videre at:

«Barnehagen må ha særlig oppmerksomhet om språkutviklingen til hørselshemmede barn og legge til rette for tospråklig praksis. «Høringsutkastet gjenspeiler ikke dette. Høringsutkastets pkt 3 må derfor endres slik at tegnspråk og tegnspråklige barn blir inkludert slik stortingsmelding 19 påpeker.

3. Det er særdeles lite i rammeplanen som synliggjør inkludering av barn med behov for spesialpedagogisk hjelp. Pkt 8 i høringsutkastet påpeker dette:

«Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte tidlig, får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud.»

Det er dessverre lite i rammeplanen som reflekterer denne setningen. For at denne intensjonen skal bli i nærheten av reell må rammeplanen i betydeligere grad gjenspeile et slikt syn.

Slik det er nå kan høringsutkastet leses som om det kun gjelder for én gruppe barn; norske barn uten behov for spesialpedagogisk hjelp.

Det er mange hørselshemmede barn som har behov for og får spesialpedagogisk hjelp i barnehagen. Det kan være lytte- og taletrening, og styrking av språkopplæringen, både i norsk og norsk tegnspråk. Slik vil det også være i fremtiden. Uten en gjennomgående inkludering av alle barn i rammeplanen faller også verdigrunnet vi leser om i pkt 1 bort.

Vi vet at det er utfordringer rundt inkluderende spesialpedagogisk praksis i barnehagene i dag. Denne foregår i stor grad som en parallell aktivitet, ikke som en inkluderende praksis. Rammeplanen bør på en bedre måte implementere barn med spesialpedagogiske behov for at formålet om inkludering skal ivaretas.

Hørselshemmede barns organisasjon (Hhbo) er opptatt av at også hørselshemmede barn skal få være barn. Dette burde være selvfølgelig og synlig i viktige styringsdokumenter som barnehagelov og rammeplan for barnehager. Vi ser frem til at Kunnskapsdepartementet tar barns rettigheter på alvor og inkluderer hørselshemmede barn i ny rammeplan for barnehager.

På vegne av Hhbo

Aina Therese Fossum

Leder